

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı
Gelir Kanunları Gelir vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 84098128-120.02.02[94-2018/33]-E.258921

08.07.2019

Konu : Zirai ürün alımında tevkifat hk.

İlgi : 28/12/2018 tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, tütün ticareti yetki belgesine sahip şirketinizin üreticilerden satın aldığı tütünler için düzenlenen tütün üretimi ve alım-satım sözleşmelerini ... Dairesine intikal ettirdiği, sözleşmelere istinaden yapılan avans ödemeleri üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi uyarınca gelir vergisi kesintisi yapıldığı, ayrıca tütün ticareti yetki belgesine sahip başka firmaların üreticilerle yapmış oldukları sözleşmeleri de hak ve yükümlülükleriyle birlikte devir sözleşmesi ile aldığınızı, yapılan devir sözleşmelerinde devir eden tütün firması tütün üreticisine avans ödemesi yapmış ise avans ödemelerinin devreden şirkete şirketinizce ödendiği ve avans verilen tutarların şirketinizce alınacak tütün bedellerinden mahsup edilerek üreticilere ödeme yapıldığı, avanslar üzerinden yapılan tevkifatın devir alan şirket tarafından nihai ürün alımında dikkate alınacağı devir sözleşmesinde ayrıca belirtildiği, tütünün alımı sırasında müstahsil makbuzu düzenlenerek avans dışında kalan tutarın üreticiye ödendiği belirtilerek, devir alınan sözleşme kapsamında ürün alımı sırasında devreden şirket tarafından avans verilmesi ve avans üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılması durumunda hangi bedelden tevkifat yapılacağı, devreden tarafından daha evvel üretici adına yapılan tevkifatın nihai ürün alımında mahsup edilip edilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Vergi Tevkifatı" başlıklı 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, *"Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar."* hükmü yer almaktadır. Aynı fıkranın 11 numaralı bendinde de vergi tevkifatı yapmakla yükümlü kişi, kurum ve kuruluşlarca çiftçilerden satın alınan zirai ürünler ve hizmetler için yapılan ödemelerden tevkifat yapılacağı belirtilmiş ve bu tevkifat oranları, hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için % 2, diğer zirai mahsuller için % 4, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için % 1, diğer zirai mahsuller için ise % 2 olarak belirlenmiştir.

4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun "Üretici Tütünlerinin Alımı ve Satımı, Tütün Mamulleri Üretimi, Tütün ve Tütün Mamulleri Ticareti" başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında, *"Üretici tütünleri yazılı sözleşme esasına veya açık artırma yöntemiyle alınır ve satılır. Sözleşmeli üretim esasına göre üretilen tütünlerin fiyatları, tütün mamulleri üreticileri ve/veya tüccarlar ile üreticiler ve/veya temsilcileri arasında varılan mutabakata göre belirlenir. Tütün üreticilerinden yapılan tütün alımları, alım yapan firmalarca üretim yerlerindeki ticaret borsalarına tescil ettirilir. Yazılı sözleşme yapılarak üretilen tütünler dışında kalan üretici tütünleri, açık artırma merkezlerinde açık artırma yöntemiyle alınır ve satılır. Açık artırmaya başlangıç fiyatlarından başlanır ve satışa konu tütünler en yüksek fiyatı veren alıcıya satılarak tescil edilir."* hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 15.09.1990 tarih ve 220636 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 164 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile zirai ürünlerin alımında yapılacak gelir vergisi tevkifatı ve müteselsil sorumluluk konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu Tebliğin "5590 Sayılı Kanuna Göre Kurulmuş Bulunan Ticaret Borsalarında Tescil Ettirilerek Satın Alınan Zirai Ürün Bedellerinden Yapılacak Gelir Vergisi Tevkifatı ve Müteselsil Sorumluluk" başlıklı 4 üncü bölümünde,

"5590 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan Ticaret Borsalarında Borsada İşlem gören zirai ürünlerin tescil ettirilerek çiftçi dışındaki kişi ve kuruluşlardan satın alınması halinde, Borsada, tescil ettirilerek satın alınan zirai ürünler için, satın alanların müteselsil sorumluluğu bulunmamaktadır. Borsada tescil ettirilerek, çiftçilerden satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden tevkif edilerek vergi dairelerine ödenmesi gereken vergiden, Borsalar, yöneticileri ve zirai ürünü satın alanlar müteselsilen sorumlu olacaklardır. ... "

açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, ticaret borsasına tescilli zorunlu tütün ürünü için tescile konu ürün bedelinin tamamı üzerinden şirketinizce tevkifat yapılması gerekmekte olup, aynı ürün için avans olarak ödenen bedeller üzerinden devreden şirketler tarafından yapılan gelir vergisi tevkifatlarının fazla ve yersiz olarak yapıldığının belgelendirilmesi halinde, fazlalığa isabet eden tutarların 252 Seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği uyarınca üreticilere red ve iade edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.